

La fi del món a Girona

Anàvem pujant cap a la ciutat alta, feixuga de pedra, feixuga de graons, amunt, amunt, per escales interminables, per tortuosos carrers, entre cases velles, algunes ja xarugues, ventrudes, desplombades; ara pel dessota d'arcs travessers, que negregen dins l'aire-cel; ara per la gola d'un gruixudíssim mur esportellat, que dóna entrada a un carrerany d'estretors fatídiques i giragonses contorbadores. Ací, rústegues parets emmantellades de tapareres, allí, magnífics edificis de pedra picada, esquerdat i en ruïna... El frontis de l'antiga Universitat, esfondrada, convertida en un pati amb arbratges, que verdegem pels finestrals... El convent i l'església de Sant Domènec, vinguts a mans incuroses, bruns, decadents, escrostonats... I ara pujades rostes, i ara ramblies aspres, pavimentades amb codolells del Ter... I ràfeces amb canals voladisses, de figura de drac... I fornícules de sants, amb fanalons de flama tristonja i amb pitxers de flors resseques... I graonades i més graonades, i, finalment, la inacabable i timbosa del carrer de les Dones. Sols amb frases incoherents i desordenades puc donar idea dels meus records d'aquell itinerari.

[...]

I així que el senyor Bisbe aparegué sobre el marxapeu de la porta del temple, la processó s'aturà en sec, i, després d'un breu silenci, que els cors no s'atreviren a comptar amb llurs batecs, esclatà a la una, de totes les boques, el cant majestuós, del Te Deum laudamus. Tots els qui sabíem l'himne litúrgic el cantàvem.. i, amb quin entusiasme!... amb quina alegria inefable dintre l'ànima! Els cabells s'eriçaven... L'esperit se dilatava per l'espai... I, mentrestant, els carrers de Girona queien a rastelleres, com aquelles cartes corbades, que els infants posen una darrera l'altra i les fan caure d'un buf. Tot s'esgavellava amb sorda remor: cases, torres, muralles... Al peu de la nostra escalinata ja no hi havia més que un estimball d'enderrocs, per entre els quals cascadejaven afollades les aigües del Ter i de l'Onyar. Tot cruixia, tot s'enfonsava... Mes nosaltres pressentíem la beatitud i cantàvem, cantàvem triomfadors, de moment en moment més temprats i més serens.

... ..

Quan me vaig despertar, el sol banyava la meua cambra d'estudiant i el canari refileva per dedins de casa, segurament al menjador. Ah! les coses d'aquest món s'adapten tan bé a la nostra naturalesa, i els nostres sentits en són tan àvids, que no vaig poder menys d'experimentar una bella satisfacció en retrobar-les tan fermes i tan plàcides; mes, per altra part, va recar-me que el meu somni no hagués sigut una realitat. Havia vist ja tan assegurada la meua salvació!